

Кандидатура від села

В розповні літа 1992-го у Воскодавах добра новина — утворюється своя сільрада. Та не тільки це тишило люд. Треба ж і голову достойного обрати. А отут-то і чутки пішли...

Обіймаючи на той час посаду заступника голови районної Ради, напередодні цих виборів не міг теж не поцікавитися — кого воскодавці митять на цю посаду, які настрої в них?

Іду а автотракторний парк і стрічаюся там із завжди заклопотаним бригадиром механізаторів Анатолієм Кіпріянчуком. Ко-

слово, саме Воскодавської.

А як там, на місці, чи це визнання йде і від людей?

Іду у Воскодави. Ще на трасі в легковик забираємо неабияк змерзлого воскодавця Миколу Тимощука. Знайомі з ним, а тому й мова знайшлася одразу. Учасник бойових дій, немало літ віддав колгоспній праці, він з гіркотою зізнається:

— Знаєш, їздив купити галوشі до валянок, але пенсії не вистачило. Сам живу, нелегко.

— А хоч в хаті тепло, хоч хтось увагу приділяє?

— Головиха у нас толкова, слава Богу, допомагає. Та й колгоспний голо-

справ понесе тебе. А за цим в кращому разі здебільшого часткове вирішення усіх проблем. Ні, так не піде. Де ті вузли, при розв'язанні яких людям стане ліпше, а завтра ще краще? І колись навіть сама згадаєш, що ось те, що я, будучи при владі, вирішила.

Без принциповості, певної системи засобів не досягти мети у виокремлених найголовніших напрямках. До таких роздумів спонукали і власні думки, і пропозиції п'ятирок радівських депутатів та членів виконкому. А серед них і голова КСП «Горинь» Володимир Мулярчук, і бригадир Віктор Шаматін, і ланкова Ольга Вознюк, і токар Віктор Кіпріянчук та й інші поважні люди. Та й в апараті сільради жіночки з дипломами вузів і технікумів.

І коли селом пронеслась чутка, що там, за Горинню, на колісах буйних сіножатях у двометрових тріщинах від безводдя провалився трактор, то це додало їй, і керівникам інших рішучості — рятуймо землю, бо її у воскодавців лічені сотні гектарів. Наче вдарили на сполох, коли зібрали сільський схід.

ми долі чиїсь. Згорьовані чи сонячні. Десь п'ята частина дворів — то хатини одиноких, яких гріх обійти, не допомогти. І все ж Воскодави за забезпеченістю паливом чи не на найкращому місці в районі. Паливні склади і лісництва їй знайомі. Але як добре, що має фах медпрацівника. Кому й укол при нагальній потребі зробити, ліки підбере, або ж удвох з сільською фельдшеркою Євгенією Семенюк діагноз уточнять, в лікарню відправлять. Так було з старенькою Ганною Бондарець. Організувала грубку їй полагодити, а школярі поміч подали у збиранні картоплі і буряків.

Класична формула з політекономії «товар-гроші-товар» все виразніше стосується селянського буття.

Уречевлений важкий труд прискорено знецінюється загальним абстрактним еквівалентом — грошми. Так відбувається з отим свіжим молочком од власних корівок, яких усе більшає у Воскодавах. Цей продукт двома конкуруючими воз'ями мерщій мало не всенький рік відвозиться в Гощу на КП «Промінь».

ються.

Від поточних клопотів не відмахнешся. Якось побачив на робочому столі Ганни Лавринівни стосик заяв. Що там тільки не просять, вимагають. Стрів у кабінеті й директора місцевої десятирічки Анатолія Токарця (див. фото). Разом з керівником сільради обговорювали забезпечення закладу вугіллям. Бо ж його треба тонну на добу.

— Разом, думаю, вирішимо, — каже директор. — Не вперше. Нещодавно наш голова сама в Тучині «вибила» кілька автомашин палива. А як в школу йде, то спочатку в котельню, а тоді в кабінет до мене.

Що ж. Видно, стиль роботи Лавринівни такий — не обходити проблем, не плакатися, киваючи на державу і нерозумних керівних мужів, а давати раду бідам на місці, спільно з однодумцями, яких у неї все більшає.

Монолог про себе

Коли мені щось і вдається, то це завдяки тому, що в нас люди особливі. Де ще є такі роботящі люди,

віть ведучою доводиться бувати, як сільські аматори дають концерт.

Як я люблю своє село...

Не рожеве видіння то...

Припровадила обох корівок по містку за Горинь. Паствіник, то колись щебра Миколаєва сіножать. Як батько конюхом був, брав її сюди у поміч вигулювати табун. На коня підсаджував. Тоді звисока дивилася зачаровано на густі верболози, жовті простині латаття, озерця лісової материнки. Мало чого тоді цвіло, буяло, духмяніло... А серед цього розкішшя якось угледіла дивної краси квітку — тендітній, подібний до лепехи стовбурець, обліплений яскраво-рожевими квіточками.

— Ганно, цвіт Божої матері ти знайшла, то добрий знак, — захоплено вигукнула подружка.

— Ой, то, мабуть рука Божої матері, — кинула свою здогадку інша...

Гай-гай, літа збігли, скільки того цвіту перебувало, скільки згадок промайнуло. Можна й забути той солодкий сон дитинства. Та ба. Не рожеве то видіння постало оце знову перед нею. Серед розтрісканої од безводдя колісах знаменитої сіножати, серед скупого на квіткількиму різнотрав'я рожевіло оте чар-зілля. Стала на вколішки: «Хто ж ти — цвіт Божої матері, рука Божої матері, слюзи Божої матері?» Як тебе вітати, моя сонячна згадка — посланице дитинства, моя слава на віщунку? Ти наче сестра рожевій материнці, якийсь бальзамічний дух з чебрецевим відтінком шлеш докіль. Сяєш на сонці, очей не відведеш од тебе. Ні, ти такі свят-зілля.

Задумана йшла понад Горинню, де на березі гуркотіть машини, засаджують

Пішло звернення тривожне до Гощі, а районні ке-

Ганна Лавринівна настійливо називає вели-

де ще вони так горнуться до землі? Як хочеться

у нього на тракторі після училища, він мій перший наставник, і не тільки в професії. Знаю його простоту, відвертість і проникливість, то й не дивуюся з приверненого хитринкою привітання:

— Що, приїхав голову сватати?..

— Не ті часи, Геврасійовичу,— відповідаю.— Ти краще скажи, кого б село хотіло.

— Ага. Вже кандидатуру від села треба. То річ інша. Є така. Усім буде до вгоди.

— Хто? Він, вона...

— Лавринівну знаєш, медичку нашу? Йди познайомся, на фермі в профілакторії працює. Місцева. Чоловік слюсарем на фермі.

— А потягне?

— Який там сумнів. Славна жіночка, сердечна та грамотна. Словом, порядна. Оберуть без вагань.

Від 28 липня 1992 року, після сільрадівської сесії на ошатному новому будиночку навпроти клубу і колгоспної контори у Воскодавах зацвів синьо-жовтий державний прапор, а щоранку до нього запоспішала тендітна, моложавка жінка. Втім, щоразу уже побесідувавши по дорозі не з одним односельцем, особливо ж з старенькими.

Таке вже законодавство, що по двох неповних роках головування Лавринівну обирали наново — уже не келійно на сесії, а усім селом. І що ж? Можна сказати, підтвердили її мандат одностайно. О, це вже справді «законна» голова.

І ось 1996-й. Аналізуючи роботу голів і очолюваних ними сільських Рад та виконкомів, у райдержадміністрації віднайшли слова похвали на адресу Ганни Лавринівни Зубко, голови, хай вибачить за таке

у Воскодавах повторю свій маршрут літа 1992 року. І знову зустріч з Кіпріянчуком. Він не тільки бригадиром механізаторів, а й очолює ветеранську організацію села. Погломівши про се, про те, запитую напрома:

— Пам'ятаєш, ти колись говорив, що Зубко буде толково головою. То як, не розчарувався?

— О ні. Все гаразд. Оце бабуся одна померла, а ростила троє внуків. Бачив би ти, як Лавринівна забідкалася, все організувала. І трактористи гроші збірало на допомогу. Люди до неї горнуть, питання рішає, якщо сама з депутатами і виконкомом не в силі розв'язати, йде до голови колгоспу. І виходить на лад.

В автопарку господарства знову ж такі бесіду про Лавринівну із завідуючим гаражем Іларіоном Садовим. Він розповідає:

— У Зубків батьки були славними. У Ганні мати в ланці працювала, а батько конюхом. Чесні, доброзичливі, та й діти, подивіться, яке господарство гарне мають, худібки повендвір, дітей в інститутах вчать. А щодо неї — то проста, кожен в хаті ладен її бачити, бо з ділом чи підтримкою йде. Словом, добра слава в неї, хоч, звісно, в наш час усім підряд не догодиш. Але для села, для людей старається все зробити...

Однієї проблеми не буває

Ось і вирішилося. Ти — найвища посадова особа на селі. Людина державна, цюсь на кшталт місцевого урядовця. А ось тобі вплив проблем. Якщо будеш одноосібно хпатися за усі, то потонеш у хвилях цього впливу, не ти управлятимеш, а потім

проводирів держави. Вдалося тоді. Держава почала фінансувати спорудження шлюза-регулятора на Горині на південній околиці Воскодав. А це ж початок будівництва каскаду гребель в районі, перша перепона екологічній катастрофі. За останні три роки в об'єкт вже вкладено до 18 млрд. карбованців.

По процищеній від снігопаду доріжці наш легковик ледве пробирається берегом Горині. По той бік бовваніють терикони чорних валів. Потужно гудуть самоскиди із землею, екскаватори.

— Ви знаєте, мені оце гудіння, мов музика люба,— мружиться зеленука головою. Бо ж уже 133 гектари угідь пропало, я й в області біла тривога, щоб фінансами підобили. Та й річка зміліла, навіть знамениті на всю округу Токарева і Цимбалева джерельні крилиці засушено.

А он і вулиця Колгоспна на пригородному узгір'ї. Кілька десятків ошатних осель. А он і її обійстя — дім-писанка з модною мансардою, рожевіє плиткою.

— Це ще до головування з Петром настаралися, шість літ тому, як новосілля справили,— наче виправдовується.

— Не про те думаю,— кажу,— тут же раніше болото стелилося, а є вже під колесами твердь.

— Висипали щебнем, відсівом. Та не лише тут. До кладовища під'їзд зробили. Звичайно, Мулярчук молодець, посприяв...

Зрозуміло, що екологія — то тут перша проблема. А ще що болить корінній воскодавці? Та те, що й селячанам, особливо ж нездоленим. Йде досвітком чи ввечером, бачить вогники осель, а за вікна-

330 млн. Стільки карбованців за минулий рік воскодавці мали за свої 133 тонни молока. Цебто по 775 кг від корови (друге місце в районі) і в середньому по 7 млн. на власника. А ось Ганна Семенюк мала од двох корів 41 млн. прибутку. Близько цього надбали Степан Вознюк і Петро Зубко.

— Зубко — ваш родич, однофамілець?

— Чоловик. Мої Біла і Мурка не скупляться, ще й телят трійко глежу. До речі, кажуть, що корова — то збиток. Але ж як вона на стійлі дасть 9-10 тонн гною, то це вже рентабельно.

Та не один особистий приклад тут роль відіграв. Зубко каже, що колись у Воскодавах теж агітували молоко продавати. Але коли випасу дали не скупо, кормовими буряками, гичкою, соломкою заохотили за заготівлю продукції, то справа пішла, хоч і ціни мізерні. Звичайно, варто дякувати і правлінню місцевого КСП за розуміння доцільності отих рішень, які в Раді сільській прийма-

ли. Це не тільки для мене велика вітха.

Закінчила медучилище в Рівному з червоним дипломом, направили в міську лікарню фельдшером. Почесно, вигідно. Але любов до села, якого не проміняла б на найчудовіше місто, покликана у рідні Воскодави.

Якість життя сьогодні — категорія в похмурих барвах. Особисто в мене — не виключення. Піднімаюсь досвітком, о 5-й, бо чоловік збирається на ферму, топоти, порати треба. Батьки рано пішли з життя — і чоловікові, і мої. Брата недавно втратила.

Але промінці в долі ясніють теж — це діти, трирічний внучок Юрко, син Наталки, студентки педагогічного. Син Олег на лікарня вчиться, як і зять мій. Словом, медицина в родині в повазі.

Чоловик Петро, уся родина, оті працюючі трудові люди — ось опора.

Люблю чарівність пісні. Виступаю на сцені, на-

майбутньої греблі. Чи не повертаються події минувшини по спіралі на круги свої? Філософи ж твердять таке. Але спіраль — не коло, є в ній вища точка. Колись же стояли на Горині греблі та греблі. Он там стояв млин, і вода крутила його колесо, людей гудувала.

А що, як на цій новітній греблі та встановити невеличку турбину? Тож зараз світло відмикають раз-пораз. Малесенька, мініатюрна Гориньгес осяяла б при потребі Воскодави. Хай би зорі-вогники, мов квіточка того чар-зілля, запліменіли у вікнах рожевим намистом під білявими Стожарами синьої ночі. Щоби не було п'їтьми. Ні, яка ж це мрія? Це може статися...

Не в'янь, чар-зілля, за Горинню, будь знаменням, передвісником добрих справ. Ти ж можеш одухотворити не тільки мрію...

**Петро ГУМЕНЮК,
член Спільки
журналістів України.**

